

Retsensioon esseele

Janika Nano, "Legaliseerime kanepi Eestis?"

aines

Väljendus kunsti alused

LAV3750

Essee käsitleb huvitavat ning noorte seas suurt vastukaja leidnud teemat - kanepi narkootiliste saaduste legaliseerimist. Autor on teemat analüüsinud mõnest huvitavast vaatepunktist - narkoturism ja kanepi legaliseerimise otsuse poliitiline raskus. Paraku ei ole autor suutnud päris teema tasemel olla ning töös esinevad mitmed üsna tõsised kitsaskohad.

Autor oleks pidanud lähemalt tutvustama Eestis kehtivaid seadusi või vähemalt endale need selgeks tegema ja mitte jääda lootma kasutatud materjalide korrektsusele. Hetkel jääb esseed lugedes mulje, nagu oleks kanepi igasugune, k.a. tööstuslik kasutamine täiesti keelatud. See on väär - paljude riikidega sõlmitud vabakaubanduslepingute alusel on kanepit täiesti võimalik eksportida-importida; kanepit on võimalik ka teatud eesmärkidel (näiteks õlitaimena) kasvatada.

Väga suur viga on tehtud kanepisaaduste negatiivset mõju lähemalt vaatlemata jättes. See ongi ainuke põhjus, miks narkootikumide kasutamine ebaseaduslik on, ja seda tuleks esimesena vaadelda. Autor ütleb küll, et "kokaiinil, amfetamiinil ega teistelgi uimastitel pole pooltki kanepi positiivsete joonte ületrumpamiseks kõrvale panna", aga jätab kanepi negatiivse mõju inimorganismile targu mainimata. Kõik muud väited kanepi legaliseerimise poolt on täiesti mõttetud, kuni ei ole kindlaks tehtud, et kanepi mõju inimesele ei ole nii halb, et seda tuleks keelustada.

Narkootikume peetakse ühiskonnaaenulikeks ja põhjusega - tugevatest narkootikumidest (kokaiin, heroiin jt.) sõltuvusse jäänud inimesed ei suuda enam olla täisväärtuslikud kodanikud, tihtipeale sooritavad nad narkouimas olles või narkootikumide jaoks raha varastades raskeid kuritegusid. Oleks tulnud tõestada, et marihuaana- ja hašišitarvitajad ei ole nendega ühel pulgal.

Ka autori arutluskäigu loogika jätab soovida. Kanepi kasuks tuuakse väide, et kanepi esmane narkootiline tarvitamine ei ole eriti meeldiv kogemus ning paljud inimesed ei hakkagi seejärel teisi narkootikume proovima. See võib ehk paika pidada mõnede üksikute inimeste puhul, aga suures plaanis mitte. Sest ka esimene tubakaproovimine on väga vastik kogemus, üldjuhul ka esimene alkoholijoomine; ometigi suur osa inimesi tarvitab vähemalt aeg-ajalt alkoholi ning paljud inimesed suitsetavad - nad

on ennast alguses sundinud neid aineid tarvitama, nii sotsiaalsetel (kaaslasti matkides) kui puhtintellektuaalsetel (uudishimu tõttu) põhjustel, on üle saanud esialgsest vastikusest nende ainete vastu ja hakanud neid nautima. Täpselt sama hakkaks toimuma ka kanepi tarbimisel, kui kanepi staatus muutuks sarnaseks tubaka ja alkoholi omaga.

Neid arutluse vigu arvesse võttes ei saa öelda, et essee viimast lauset - ".../ kanepi seadustamine oleks samm, mille eest tulevikueestlased meid kindlasti tänaksid" - saaks kuidagi eelnevast kirjatööst järeldada. Idee võib iseenesest ehk õige olla, aga tõestada pole autor seda suutnud.

Kompositsiooni koha pealt ei ole suurt ette heita, küll aga keelekasutuse kohalt. Slängi kasutamine - "...viimasepeal "mersudest", "bemaritest" astuvad tumedanahalised "lahked" onud välja, pakkudes /.../ kommi /.." - on täiesti põhjendamatu ning sobimatu. See oli siiski ainuke halva keelekasutusega lõik, üldiselt on essee keelekasutus suhteliselt korralik. Küll aga on mõnel pool ortograafiavead (enamuses komavead).

Kokkuvõttena oleks essee hinnang järgmine - sisu 6/10, kompositsioon 5/5 ja vormistus 4,5/5.

Erki Suurjaak
970772
LAP62